

Wieliczka, dn. 18.05.2025 r.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Wiejska 4/6/8 00-902 Warszawa

PETYCJA

w sprawie pilnego podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu wprowadzenie podatku od dóbr luksusowych z przeznaczeniem wpływów na finansowanie publicznej opieki zdrowotnej.

Działając na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 pkt 1 oraz art. 4 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w imieniu własnym oraz w interesie publicznym, jako obywatel Rzeczypospolitej Polskiej korzystający z konstytucyjnego prawa do składania petycji, wnoszę o pilne podjęcie prac analitycznych i legislacyjnych zmierzających do wprowadzenia w Polsce systemowego podatku od dóbr luksusowych. Wnioskuje, aby całość wpływów z tego podatku była obligatoryjnie przeznaczana na finansowanie publicznej opieki zdrowotnej, w szczególności na cele wskazane w niniejszej petycji.

Uzasadnienie

1. Konstytucyjna podstawa wprowadzenia podatku:

Zgodnie z art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, "Nakładanie podatków, innych danin publicznych, określanie podmiotów, przedmiotów opodatkowania oraz stawek podatkowych następuje w drodze ustawy". Wprowadzenie podatku od dóbr luksusowych mieści się w pełni w ramach kompetencji legislacyjnych Sejmu RP i stanowi realizację konstytucyjnej zasady stanowienia prawa podatkowego.

Dodatkowo, zgodnie z art. 84 Konstytucji RP, "Każdy jest obowiązany do ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatków, określonych w ustawie". Proponowane rozwiązanie wspiera realizację konstytucyjnej zasady powszechności opodatkowania w połączeniu z zasadą sprawiedliwości podatkowej.

2. Paląca potrzeba społeczno-gospodarcza i zasada solidaryzmu:

Zapewnienie powszechnego dostępu do wysokiej, jakości świadczeń zdrowotnych jest fundamentalnym obowiązkiem państwa i jednym z najważniejszych wyzwań współczesnej Polski, wynikającym wprost z art. 68 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, które stanowią: "Każdy ma prawo do ochrony zdrowia" oraz "Obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych".

Niestety, publiczny system opieki zdrowotnej od lat boryka się z systemowym niedofinansowaniem, co przekłada się na:

- długie kolejki do specjalistów, sięgające w niektórych przypadkach nawet 2-3 lat,
- niedostateczne wyposażenie placówek w nowoczesny sprzęt diagnostyczny i terapeutyczny,
- trudne warunki pracy personelu medycznego prowadzące do emigracji specjalistów,
- brak możliwości finansowania najnowocześniejszych terapii i leków.

Najnowsze dane Narodowego Funduszu Zdrowia wskazują, że obecnie w kolejkach do lekarzy specjalistów czeka ponad 2 miliony Polaków, a średni czas oczekiwania na zabieg endoprotezoplastyki stawu biodrowego wynosi 712 dni. Według raportu OECD "Health at a Glance: Europe 2024", Polska przeznaczająca na opiekę zdrowotną jedynie 6,5% PKB, podczas gdy średnia dla krajów UE wynosi 9,8%.

Jednocześnie, dane makroekonomiczne i społeczne (m.in. publikowane przez GUS, NBP oraz renomowane instytucje międzynarodowe jak Credit Suisse Global Wealth Report) wskazują na pogłębiające się w Polsce rozwarstwienie dochodowe i majątkowe. Raport KPMG "Rynek dóbr luksusowych w Polsce 2024" wskazuje na 15% wzrost sprzedaży dóbr luksusowych w Polsce w ostatnim roku, pomimo ogólnego spowolnienia gospodarczego.

Najnowsze badania wskazują, że 10% najbogatszych Polaków kontroluje ponad 40% majątku narodowego, podczas gdy 50% najuboższych dysponuje zaledwie 8% całkowitego bogactwa. Wprowadzenie podatku od luksusu stanowiłoby, zatem wyraz realizacji zasady solidaryzmu społecznego oraz sprawiedliwości podatkowej. Opiera się ono na fundamentalnej zasadzie zdolności płatniczej (ability to pay), zgodnie, z którą osoby osiągające najwyższe dochody i dysponujące znacznym majątkiem powinny w większym stopniu partycypować w finansowaniu kluczowych usług publicznych, z których korzysta całe społeczeństwo.

3. Proponowany zakres przedmiotowy podatku:

Podatek powinien obejmować następujące, precyzyjnie zdefiniowane kategorie dóbr luksusowych, z progami wartości podlegającymi corocznej waloryzacji o wskaźnik inflacji ogłaszany przez Prezesa GUS:

- a) **Samochody osobowe:** o wartości rynkowej (w przypadku pojazdów używanych) lub cenie nabycia (w przypadku pojazdów nowych) przekraczającej 300 000 PLN.
- b) **Nieruchomości (domy i mieszkania):** o wartości rynkowej przekraczającej 2 000 000 PLN, z wyłączeniem nieruchomości stanowiącej pierwsze i podstawowe miejsce zamieszkania podatnika i jego rodziny, zdefiniowane, jako miejsce, w którym podatnik jest zameldowany na pobyt stały przez okres, co najmniej 12 miesięcy.
- c) **Biżuteria i zegarki:** o łącznej wartości jednostkowej lub wartości pojedynczego przedmiotu przekraczającej 15 000 PLN.
- d) **Jachty, łodzie motorowe, prywatne samoloty i helikoptery:** o wartości przekraczającej 100 000 PLN w przypadku jachtów i łodzi motorowych oraz 500 000 PLN w przypadku statków powietrznych.
- e) **Dzieła sztuki i antyki:** o wartości transakcyjnej lub rynkowej (potwierdzonej wyceną rzeczoznawcy posiadającego odpowiednie uprawnienia) przekraczającej 300 000 PLN.
- f) **Dobra kolekcjonerskie:** takie jak rzadkie monety, znaczki, wina inwestycyjne o wartości przekraczającej 50 000 PLN.
- g) **Luksusowe usługi:** takie jak członkostwo w ekskluzywnych klubach (powyżej 20 000 PLN rocznie), bilety VIP na wydarzenia sportowe i kulturalne (powyżej 5 000 PLN za bilet).

4. Proponowane mechanizmy poboru i stawki podatkowe:

Forma podatku: Jednorazowy podatek naliczany przy nabyciu dobra luksusowego (np. przy rejestracji pojazdu, zawarciu aktu notarialnego kupna-sprzedaży nieruchomości, zgłoszeniu zakupu wartościowej biżuterii czy dzieła sztuki) lub przy korzystaniu z usług luksusowych (w momencie dokonania płatności).

Stawki podatkowe: Proponuje się zróżnicowane stawki w zależności od kategorii dóbr, jako

procent od nadwyżki wartości ponad ustalony próg, ze stawką rosnącą progresywnie: a)

Samochody:

- 15% od nadwyżki ponad 300 000 PLN do 1 000 000 PLN
- 20% od nadwyżki ponad 1 000 000 PLN

b) Nieruchomości (domy/mieszkania):

- 20% od nadwyżki ponad 2 000 000 PLN do 5 000 000 PLN
- 25% od nadwyżki ponad 5 000 000 PLN

c) Biżuteria i zegarki:

- 10% od nadwyżki ponad 15 000 PLN do 100 000 PLN
- 15% od nadwyżki ponad 100 000 PLN

d) Jachty i łodzie motorowe:

- 15% od nadwyżki ponad 100 000 PLN do 1 000 000 PLN
- 20% od nadwyżki ponad 1 000 000 PLN

e) Prywatne samoloty i helikoptery:

- 20% od nadwyżki ponad 500 000 PLN do 5 000 000 PLN
- 25% od nadwyżki ponad 5 000 000 PLN

f) Dzieła sztuki i dobra kolekcjonerskie:

- 15% od nadwyżki ponad 100 000 PLN do 2 000 000 PLN
- 25% od nadwyżki ponad 2 000 000 PLN

g) Luksusowe usługi: jednolita stawka 15% od nadwyżki ponad określony próg

- 15% od nadwyżki ponad 5000 PLN

Zwolnieniu z podatku podlegać będą podmioty gospodarcze, które nabywają dobra luksusowe w celu prowadzenia działalności gospodarczej, pod następującymi warunkami łącznie:

1. Zakup jest bezpośrednio związany z przedmiotem prowadzonej działalności, określonym w PKD podmiotu;
2. Podmiot wykaże, że nabycie dobra luksusowego jest niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej i nie służy celom prywatnym;
3. Podmiot prowadzi działalność gospodarczą w danym zakresie przez okres, co najmniej 24 miesięcy przed nabyciem dobra luksusowego lub przedstawi biznesplan uzasadniający konieczność takiego nabycia dla rozpoczęcia działalności;

4. Podmiot zobowiąże się do wykorzystywania nabytego dobra wyłącznie w celach związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą przez okres, co najmniej 36 miesięcy od daty nabycia.

Zwolnienia nie będą miały charakteru uznaniowego i będą przyznawane na podstawie ściśle określonych, obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, zgodnych z przepisami o pomocy publicznej określonymi w art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Mechanizmy kontrolne: Dla zapewnienia efektywnego poboru podatku:

1. Utworzenie centralnego rejestru dóbr luksusowych;
2. Obowiązkowe zgłaszanie przez sprzedawców dóbr luksusowych (powyżej określonych progów) wszystkich transakcji do organu podatkowego;
3. Współpraca międzynarodowa w zakresie wymiany informacji o majątku obywateli polskich za granicą;
4. Sankcje za próby obejścia przepisów w postaci podwyższonej stawki podatku (do 40%) oraz kary pieniężne.

5. Celowość i transparentność wydatkowania wpływów – dedykowany

Fundusz Zdrowia:

Postuluję, aby całość wpływów z podatku od dóbr luksusowych była obligatoryjnie i w sposób jednoznacznie oznaczony kierowana do specjalnie utworzonego Funduszu Poprawy

Dostępności Opieki Zdrowotnej w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. Fundusz ten byłby zarządzany przez specjalnie powołaną Radę składającą się z przedstawicieli Ministerstwa Zdrowia, organizacji pacjentów, środowiska medycznego oraz ekspertów w dziedzinie zdrowia publicznego.

Środki te powinny być przeznaczone wyłącznie na:

- a) Skrócenie czasu oczekiwania na świadczenia specjalistyczne i zabiegi (40% środków):
 - zwiększenie liczby kontraktowanych świadczeń w dziedzinach o najdłuższych kolejkach,
 - finansowanie dodatkowych dyżurów personelu medycznego, □ kontraktowanie świadczeń w trybie przyspieszonym.
- b) Zakup nowoczesnego sprzętu medycznego dla publicznych placówek ochrony zdrowia (30% środków):

- priorytetowo dla placówek w regionach o najgorszym dostępie do zaawansowanych technologii medycznych,
- zakup z naciskiem na diagnostykę wczesną i sprzęt ratujący życie,
- modernizacja istniejącego parku technologicznego.

c) Poprawę warunków pracy i wynagrodzeń personelu medycznego w sektorze publicznym (20% środków):

- dodatkowe wynagrodzenia dla specjalistów pracujących w regionach o niskiej dostępności świadczeń,
- finansowanie specjalizacji w dziedzinach deficytowych,
- programy przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.

d) Rozwój i finansowanie programów profilaktyki zdrowotnej (10% środków):

- programy wczesnego wykrywania chorób cywilizacyjnych,
- promocja zdrowego stylu życia, □ szczepienia ochronne.

Wydatkowanie środków z tego funduszu powinno podlegać ścisłej, transparentnej kontroli publicznej oraz regularnym audytom zewnętrznym. Rada Funduszu będzie publikować kwartalne sprawozdania z wydatkowania środków oraz osiągniętych rezultatów (np. skrócenie czasu oczekiwania, liczba zakupionych urządzeń).

Proporcje podziału środków na poszczególne cele powinny być określone ustawowo, z zastrzeżeniem możliwości ich modyfikacji w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw zdrowia, po uzyskaniu opinii komisji sejmowej właściwej do spraw zdrowia oraz Rady Funduszu.

6. Przewidywane korzyści z wprowadzenia podatku:

a) **Wymierne, dodatkowe źródło finansowania dla systemu ochrony zdrowia:**

Według wstępnych szacunków opartych na danych KPMG o rynku dóbr luksusowych w Polsce (wartość ok. 30 mld PLN rocznie), wpływy z proponowanego podatku mogłyby sięgać 3-5 mld PLN rocznie, co stanowiłoby znaczące wsparcie dla budżetu NFZ (ok. 4-6% jego obecnej wartości).

b) **Realizacja zasady sprawiedliwości społecznej i podatkowej:** Zwiększenie partycypacji najzamożniejszych w kosztach usług publicznych, przy jednoczesnym zachowaniu mechanizmów rynkowych i praw własności.

- c) **Efektywny mechanizm redystrybucji dochodu:** Przyczyniający się do zmniejszania nadmiernych nierówności społecznych bez negatywnego wpływu na gospodarkę, jako całość.
- d) **Promowanie bardziej zrównoważonych i odpowiedzialnych wzorców konsumpcji.**
- e) **Poprawa zdrowia publicznego:** Lepszy dostęp do świadczeń zdrowotnych przełoży się na poprawę wskaźników zdrowotnych populacji (dłuższe średnie trwanie życia, niższa śmiertelność z powodu chorób możliwych do wyleczenia).
- f) **Wzrost efektywności gospodarki:** Zdrowsze społeczeństwo to niższe koszty absencji chorobowej i wyższa produktywność.

7. Odpowiedź na potencjalne obawy:

Jestem świadomy, że wprowadzenie nowego podatku może budzić pewne obawy. Chce jednak podkreślić, że:

- a) **Minimalizacja ryzyka unikania opodatkowania:** Ustawa powinna zawierać precyzyjne definicje oraz skuteczne mechanizmy kontrolne i egzekucyjne, w tym obowiązek rejestracji transakcji dotyczących dóbr luksusowych oraz sankcje za próby obejścia przepisów. Należy również wprowadzić mechanizm klauzuli antyabuzowej, uniemożliwiającej sztuczne dzielenie transakcji w celu uniknięcia podatku.
- b) **Wpływ na rynek dóbr luksusowych:** Podatek dotyczy wąskiego segmentu rynku i nabywców o najwyższej sile nabywczej. Doświadczenia innych krajów (np. Francji, Włoch, Hiszpanii) pokazują, że wprowadzenie umiarkowanego podatku od dóbr luksusowych nie prowadzi do załamania tego rynku. Proponowane zwolnienia dla firm wykorzystujących te dobra w działalności gospodarczej dodatkowo łagodzą potencjalne negatywne skutki. Celem nie jest zahamowanie tego rynku, lecz jego bardziej sprawiedliwe opodatkowanie.
- c) **Wycena dóbr:** Ustawa powinna określić jasne zasady wyceny, oparte na cenie transakcyjnej lub wartości rynkowej potwierdzonej przez biegłych rzeczoznawców posiadających odpowiednie uprawnienia, w szczególności w przypadku dzieł sztuki czy nieruchomości. Przewiduję również utworzenie specjalnej komisji ekspertów przy Ministerstwie Finansów do rozstrzygania spornych przypadków wyceny.

- d) **Stabilność systemu:**, Aby uniknąć uzależnienia finansowania ochrony zdrowia od potencjalnie zmiennych wpływów z podatku od dóbr luksusowych, środki te powinny stanowić dodatkowe, a nie podstawowe źródło finansowania systemu.

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej:

Proponowany podatek zostanie zaprojektowany w sposób w pełni zgodny z prawem Unii Europejskiej, w szczególności poprzez:

- a) Niedyskryminowanie produktów pochodzących z innych państw członkowskich, zgodnie z art. 110 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Podatek będzie nakładany w ten sam sposób na dobra luksusowe niezależnie od ich pochodzenia.
- b) Zachowanie proporcjonalności środka względem zakładanego, jasno określonego celu społecznego (finansowanie ochrony zdrowia), zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE.
- c) Zapewnienie, że proponowane zwolnienia dla podmiotów gospodarczych będą zgodne z unijnymi przepisami o pomocy publicznej (art. 107 TFUE) i nie będą zakłócać konkurencji na rynku wewnętrznym UE. Zwolnienia będą stosowane na takich samych zasadach do wszystkich przedsiębiorstw działających na terenie UE.
- d) Zagwarantowanie, że podatek nie będzie powielał mechanizmu VAT ani nie będzie stanowił ukrytej formy ceł importowych, co byłoby niezgodne z zasadami unii celnej.
- e) Uwzględnienie doświadczeń innych państw członkowskich UE, które z powodzeniem wdrożyły podobne rozwiązania (np. Francja, Włochy, Hiszpania).

9. Przykłady z innych krajów:

Podatki od dóbr luksusowych funkcjonują z powodzeniem w wielu krajach, m.in.:

- a) **Francja** – podatek od luksusowych jachtów, samochodów o wysokiej emisji, CO2 oraz samolotów prywatnych, wprowadzony w 2017 roku, przynosi rocznie około 100 mln euro.
- b) **Włochy** – podatek od luksusowych samochodów, jachtów i samolotów wprowadzony w 2011 roku.
- c) **Hiszpania** – podatek od dziedziczenia dóbr luksusowych, który w niektórych regionach sięga 40%.

d) **Singapur** – dodatkowy podatek od zakupu drugiego i kolejnych domów oraz luksusowych samochodów.

e) **Norwegia** – progresywny podatek od luksusowych samochodów uzależniony od emisji, CO₂ i wartości pojazdu.

Wszystkie te kraje zachowały dynamiczny rozwój rynku dóbr luksusowych pomimo wprowadzenia takich podatków, co pokazuje, że odpowiednio skonstruowane przepisy nie hamują gospodarki, a jednocześnie realizują cele społeczne.

Mając na uwadze powyższe argumenty, w szczególności konstytucyjny obowiązek zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz zasadę sprawiedliwości społecznej, wnoszę o potraktowanie niniejszej petycji z należytą powagą i niezwłoczne podjęcie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej konkretnych działań legislacyjnych, w tym rozpoczęcie szerokich konsultacji społecznych i eksperckich, mających na celu wprowadzenie podatku od dóbr luksusowych.

Jak wskazują badania opinii publicznej (CBOS, 2024), ponad 70% Polaków popiera wprowadzenie podatku od dóbr luksusowych z przeznaczeniem na finansowanie ochrony zdrowia. Jest to, zatem rozwiązanie cieszące się szerokim poparciem społecznym i odpowiadające na realne potrzeby obywateli.

Wierzę, że Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, jako najwyższy organ władzy ustawodawczej, kierując się dobrem wspólnym i troską o zdrowie publiczne, podejmie konstruktywne działania w odpowiedzi na niniejszą petycję.

Z wyrazami szacunku,